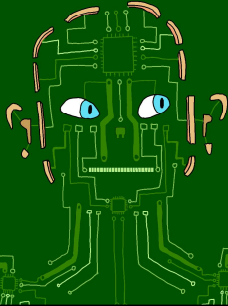

10

De mens een algoritme met huidhonger?

Petra Bolhuis
Maieutiek 2021

1

Termen

- Homo Deus
- Algoritme
- Antropoceen
- Dualisme
- Humanisme
- Existentialisme
- Liberalisme
- Narrativiteit
- Artificiële intelligentie

College 1 en 2

College 3 en 4

Maieutiek_najaar 2021

2

2

Harari en het eind van een paradigma

- Wat Harari terecht aanwijst is het verlies van zekerheid.
- Waarheid en objectiviteit bleek juist door wetenschappelijk onderzoek eerder narrativiteit.
- Het volgende stadium is de onoverzichtelijkheid van vandaag de dag.
- AI en dataverzameling is het grote nieuwe onderzoeksgebied en -evenals in het verleden- wordt dat de methode om naar alles wat is te kijken.

Maieutiek_2021

3

3

Verloren in een belofte van kennis

- Waar Harari in zijn analyse van het verlies van zekerheden sterk staat, is dat met zijn analyse over de toekomst minder het geval.
- AI kan nog lang wat Harari aanneemt, de weg lijkt ook af te buigen naar HI.
- Dataverzameling is veelzijdig, maar vergt nog altijd mensen die het aansturen en interpreteren,
- AI is een model dat op wiskunde draait, maar geeft geen antwoord op wat bewustzijn is en daarmee kun je niet concluderen dat wij algoritmes zijn.

Maieutiek_2021

4

4

Wat wil de mens met de computers, data enz.?

- AI versus HI
- Problemen die nu opduiken in interpretatie van data worden nog steeds door mensen opgelost.
- Algoritmes zijn door mensen bedachte stappen die de computer moet doorlopen om data tot kennis te kunnen maken;
- Beeldherkenning, patroonherkenning kunnen allemaal, maar er zit altijd een mens bij of achter.
- Denken dat ook die functie ooit door een computer kan worden overgenomen is een aanname die nog niet bewezen kan worden.

Maieutiek_2021

5

5

Is de mens een algoritme?

- De vraag of mensen algoritmes zijn hangt af van het geloof dat alles terug te brengen is tot s-r relaties en dat is een aanname.
- Dat veel van ons gedrag s-r is geeft daar geen zinsicht in. Immers; hoe meer s hoe meer onzekerheid over r.
- Vaak is de vraag eerder of er een plausible verklaring is voor een gedefinieerde r.
- Quantumprocessen erbij betrekken lijkt de vraag alleen maar meer onbeantwoordbaar te maken.

Maieutiek_2021

6

6

Bewustzijn en algoritme

- Jolij laat zien dat er veel theorieën zijn over bewustzijn en wat dat is. Het is de (neuro)menswetenschappelijke tegenhanger van AI.
- Als we de stand van zaken nu samenvatten dan zien we ook hier vooral een paradigmawissel in actie; van hulp theorieën bij bestaande verklaringen tot wilde uitstapjes richting Kwantumfysica of metafysica.

Maieutiek_2021

7

7

Bewustzijn

- Ons bewustzijn is nog steeds niet zodanig begrepen dat er sprake kan zijn van het namaken van ons brein in een neuraal netwerk zodanig dat er daarin dan bewustzijn ontstaat.
- Of dat ooit gaat gebeuren hangt af van
 1. Je definitie van bewustzijn
 2. Het ontwikkelen van een computer die zelf nieuwe verbindingen gaat maken (leren en ontdekken), zonder dat een mens dat er ingestopt heeft.

Maieutiek_2021

8

8

De verschijnselen voorop

- Mensen zijn patroonzoekers en verhalenvertellers.
- Patronen die zich bewezen hebben worden wetenschap, maar wetenschap zelf is in beweging.
- Wat niet voor alle mensen geldt is subjectief, maar wel uiterst relevant.
- Door te onderzoeken wat er is valt een deel weer onder wetenschap.
- Maar... daarmee is niet alles wat daarmee niet te beschrijven is onder onzin of pseudowetenschap. Het is domweg (nog) niet verklaarbaar. Maar het kan voor mensen heel belangrijk zijn in hun leven en ooit vinden we er misschien een wetenschappelijke verklaring voor.

Maieutiek_2021

9

9

Wat blijft is het probleem van de waarnemer

- Of we nu gaan naar alles is bewustzijn. (zie idealisme college 8)
- Of dat we kiezen voor alles is materie (zie materialisme college 8)
- Probleem blijft dat er iemand is of ontstaat die dat gaat onderscheiden en beschrijven.
- De hypothese van Jolij (die hij uitlegt in hst 9) is dat bewustzijn als functie heeft om de onvoorspelbare elementaire deeltjes te stabiliseren. Daarbij gaat hij er van uit dat 'gelijkgestemden' meer overeenkomsten hebben en dus meer dan normaal een overlap van bewust denken en voelen zullen ervaren.

Maieutiek_2021

10

10

Terug naar echte mensen en het dagelijks leven

- We moeten kritisch zijn over dataverzameling en AI, maar dan niet omdat we het (domme)huisdier dreigen te worden van onze slimme robots.
- Mensen gebruiken data en AI om andere mensen tot gedrag aan te zetten.
- Harari en Dennett wijzen eerst en vooral op de kracht van verhalen die we ons over onszelf vertellen. Verhalen worden dragers van gedrag en instituties. Verhalen bepalen onze werkelijkheid en ook de kant die wetenschap op gaat.

Maieutiek_2021

11

11

Verhalen en hun en onze macht

- Als wij elkaar en onszelf vertellen dat we algoritmes zijn en gedetermineerd zonder vrije wil reageren op stimuli, dan doet dat iets met onze wereld.
- Als wij AI kiezen boven HI dan doet dat iets met onze wereld.
- Computers kunnen helpen bij onze omgang met een steeds complexere werkelijkheid, waarbij data verzameling en doorrekenen van effecten een grote rol spelen.
- Computers hebben hun waarden en normen van mensen meegekregen. We zullen óf bij input, óf bij output – of bij beiden moeten kijken of wij kunnen leven met wat zij doen.

Maieutiek_2021

12

12

Verhalen en hun macht

- Als wij elkaar en onszelf vertellen dat we algoritmes zijn en gedetermineerd zonder vrije wil reageren op stimuli, dan doet dat iets met onze wereld.
- Als wij AI kiezen boven HI dan doet dat iets met onze wereld.
- Computers kunnen helpen bij onze omgang met een steeds complexere werkelijkheid, waarbij data verzameling en doorrekenen van effecten een grote rol spelen.
- Computers hebben hun waarden en normen van mensen meegekregen. We zullen óf bij input, óf bij output – of bij beiden moeten kijken of wij kunnen leven met wat zij doen.

Mareutiek_2021

13